

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Složení doplatku jistoty v souvislosti s předběžným opatřením v insolvenčním řízení

Předběžná opatření hrají klíčovou roli v soudním řízení, zejména tam, kde hrozí nevratné důsledky nebo je třeba rychle a dočasně upravit poměry mezi účastníky. V insolvenčním řízení jejich význam ještě roste – mohou sloužit k ochraně majetkové podstaty dlužníka, zabránění převodu majetku či zajištění práv věřitelů. Nezbytnou součástí tohoto mechanismu je složení jistoty, která chrání protistranu před možnou škodou způsobenou nařízením předběžného opatření.

Avšak ne vždy je počáteční výše jistoty dostačující. Právní úprava proto umožňuje její dodatečné navýšení - tzv. doplatek jistoty.

Právní rámec nařízení předběžného opatření v insolvenčním řízení

Institut předběžného opatření je upraven v § 74 a násl. zákona č. [99/1963](#) Sb., občanský soudní řád (dále jen „OSŘ“). Insolvenční řízení je v mnohém od občanského soudního řízení specifické, proto jsou také některé aspekty předběžného opatření upraveny rovněž v zákoně č. [182/2006](#) Sb., insolvenční zákon (dále jen „IZ“). Právní úprava zakotvená v OSŘ se pro insolvenční řízení použije podpůrně.

Jinakost úpravy insolvenčního řízení vychází mnohdy z odlišného účelu a charakteru obou řízení. Insolvenční řízení má za cíl řešit úpadek dlužníka a uspořádání vztahu mezi ním a jeho věřiteli. Hlavním cílem je zajistit spravedlivé rozdělení majetku mezi věřitele. Proto je zapotřebí, aby předběžná opatření v insolvenčním řízení chránila majetkovou podstatu dlužníka a zajistila spravedlivé a rovné postavení všech věřitelů.

V tomto článku je nicméně na řešený institut nahlíženo izolovaně, z pohledu jeho využití v incidenčních sporech v souvislosti s doplatkovou povinností.

Nařízení předběžného opatření po zahájení řízení

Předběžné opatření lze nařídit před zahájením řízení i v jeho průběhu, pakliže vyvstane potřeba řešit situaci mezi účastníky až po zahájení řízení ve věci samé.

V občanském soudním řízení může soud předběžné opatření nařídit pouze na návrh.^[1] Podle § 102 odst. 1 OSŘ platí, že: „*Je-li třeba po zahájení řízení zatímně upravit poměry účastníků nebo je-li po zahájení řízení obava, že by výkon rozhodnutí v řízení posléze vydaného mohl být ohrožen, může soud nařídit předběžné opatření*“. Soud může nařídit předběžné opatření na návrh účastníka řízení ve věci samé. Účastníci řízení ve věci samé jsou současně účastníky řízení o předběžném opatření. Podmínkou pro rozhodnutí ve věci vydání předběžného opatření je věcná spojitost mezi oběma řízeními.

Vedle toho je naopak pro insolvenční řízení (resp. jeho hlavní linku) typické, že insolvenční soud může dle § 82 odst. 1 věta první IZ nařídit předběžné opatření i bez návrhu, nestanoví-li zákon jinak. Velmi často se lze setkat s tím, že insolvenční soud nařídí předběžné opatření, kterým dojde k ustanovení předběžného správce, omezení účinků spojených se zahájením insolvenčního řízení,

atd. V rámci tzv. incidenčních sporů se nicméně setkáme s mechanismem předběžných opatření zmíněných výše.

Jistota a doplatek

Dle subsidiární právní úpravy platí, že nejpozději v den, kdy navrhovatel předloží soudu návrh na předběžné opatření, složí také jistotu ve výši 10.000 Kč (resp. v podnikatelských věcech 50.000 Kč). Takto musí navrhovatel postupovat bez jakékoliv výzvy soudu.^[2] Až na zákonem stanovené výjimky (viz níže) se dané pravidlo uplatní i v incidenčních sporech.

Účelem složení jistoty je zajištění nároku na náhradu škody nebo jiné újmy, jež by mohla vzniknout v důsledku nařízení předběžného opatření osobě odlišné od navrhovatele. Základní výše jistoty stanovená zákonem samozřejmě nemusí být s ohledem na konkrétní okolnosti případu dostatečná, z tohoto důvodu bylo vlivem novely učiněné zákonem č. [69/2011](#) Sb. a zákonem 296/2017 Sb. pozměněno znění zákona, vlivem kterého je v rámci § 75b odst. 1 OSŘ obsaženo oprávnění předsedy senátu jistotu zvýšit, pokud dospěje k závěru, že složená jistota zjevně nepostačuje k zajištění náhrady škody nebo jiné újmy, která by vznikla předběžným opatřením anebo pakliže se jedná o opakovaný návrh na nařízení předběžného opatření, kdy navrhovatel ve věci týchž účastníků požaduje z obdobných důvodů stejnou nebo obdobnou zatímní úpravu poměrů.^[3] Výše nedoplatku závisí čistě na úvaze soudu. Zákonná lhůta k jeho úhradě činí 3 dny a protože jde o lhůtu zákonnou, předseda senátu (samosoudce) ji nemůže prodloužit ani na žádost navrhovatele.^[4]

Obrana dlužníka a vyloučení doplatkové povinnosti

Obrana dlužníka proti nařízenému předběžnému opatření v rámci insolvenčního řízení může spočívat zejména ve včasné podání odvolání proti usnesení o nařízení předběžného opatření.

Kromě toho zákon přiznává dlužníkovi v § 76h OSŘ oprávnění navrhnout, aby předseda senátu vyzval navrhovatele ke složení doplatku jistoty (§ 75b odst. 1 věta druhá OSŘ). Uvedený návrh lze z logiky věci učinit pouze dokud trvají účinky předběžného opatření^[5], nejde však o jedinou limitaci (viz níže). Návrh musí dlužník řádně odůvodnit, tj. uvést a doložit, z jakých důvodů složená jistota zjevně nepostačuje k zajištění náhrady škody nebo jiné újmy, která by vznikla předběžným opatřením. Výše doplatku i v tomto případě záleží na úvaze soudu, který ji stanoví s přihlédnutím ke konkrétním okolnostem případu.

Soudní praxe zastává názor, že pokud je návrh na vydání předběžného opatření doručen soudu spolu s žalobou a soud návrhu vyhověl a předběžné opatření nařídil, je předběžné opatření nařízeno podle § 102 odst. 1 občanského soudního řízení až po zahájení řízení ve věci samé^[6].

Tento přístup s sebou nese konsekvence spočívající v tom, že bylo-li předběžné opatření nařízeno až po zahájení řízení (§ 102 odst. 1 OSŘ), právní úprava složení doplatku jistoty na návrh žalovaného se neužije. V textaci § 102 odst. 3 OSŘ je totiž obsažen taxativní výčet ustanovení OSŘ týkajících se předběžných opatření nařízených před zahájením řízení ve věci samé, avšak § 76h OSŘ v tomto výčtu zmíněn není, proč se žalovaný nemůže domáhat toho, aby soud vyzval navrhovatele ke složení doplatku, resp. soud nemůže vyhovět návrhu žalovaného na uložení povinnosti navrhovateli složit doplatek jistoty.^[7] Doktrína tento závěr potvrzuje^[8].

Judikatura

Složením doplatku jistoty v souvislosti s nařízením předběžného opatření se zabýval také Ústavní soud. Insolvenční správce se v rámci incidenčního sporu domáhal určení neúčinnosti právního jednání dlužníka a uložení povinnosti členu statutárního orgánu vydat do majetkové podstaty dlužníka prospěch nabytý z předmětného neúčinného právního jednání. Současně insolvenční správce navrhoval nařízení předběžného opatření, kterým by bylo žalované zakázáno převádět a jinak nakládat s cennými papíry, které nabyla od dlužníka na základě napadeného jednání. Žalobce složil jistotu ve výši 10.000 Kč. Žalovaná posléze navrhl, aby soud uložil žalobci zaplatit doplatek jistoty, kvůli možné náhradě újmy, jež jí předběžným opatřením pravděpodobně vznikne. Insolvenční soud návrh žalované zamítl s tím, že v případě nařízení předběžného opatření po zahájení řízení ve věci samé se nepoužije úprava § 76h OSŘ. V návaznosti na odvolání žalované odvolací soud rozhodnutí soudu I. stupně potvrdil. Ústavní soud v reakci na ústavní stížnost žalované neshledal obě rozhodnutí za protiústavní a ústavní stížnost odmítl.[\[9\]](#)

Rovněž Vrchní soud v Praze[\[10\]](#) v jiné věci poukázal na to, že „[p]okud jde o návrh na doplatek jistoty podle § 76h o. s. ř., soud I. stupně vycházející z dikce ustanovení § 102 odst. 3 o. s. ř. dovedl, že byl-li v této věci návrh na nařízení předběžného opatření podán za řízení, je doplatková povinnost vyloučena“.

Mgr. Kateřina Kösslerová
Advokátka

KLB Legal, s.r.o., advokátní kancelář

Letenská 121/8
118 00 Praha 1

Tel.: +420 739 040 363
e-mail: info@klblegal.cz

[\[1\]](#) LEVÝ, Jiří. § 75 [Nařízení předběžného opatření]. In: SVOBODA, Karel, SMOLÍK, Petr, LEVÝ, Jiří, DOLEŽÍLEK, Jiří a kol. Občanský soudní řád. 3. vydání. Praha: C. H. Beck, 2021, s. 373, marg. č. 1.

[\[2\]](#) LEVÝ, Jiří. § 75b [Jistota k zajištění náhrady škody]. In: SVOBODA, Karel, SMOLÍK, Petr, LEVÝ, Jiří, DOLEŽÍLEK, Jiří a kol. Občanský soudní řád. 3. vydání. Praha: C. H. Beck, 2021, s. 377, marg. č. 1.

[3] LEVÝ, Jiří. § 75b [Jistota k zajištění náhrady škody]. In: SVOBODA, Karel, SMOLÍK, Petr, LEVÝ, Jiří, DOLEŽÍLEK, Jiří a kol. Občanský soudní řád. 3. vydání. Praha: C. H. Beck, 2021, s. 378, marg. č. 10.

[4] LEVÝ, Jiří. § 75b [Jistota k zajištění náhrady škody]. In: SVOBODA, Karel, SMOLÍK, Petr, LEVÝ, Jiří, DOLEŽÍLEK, Jiří a kol. Občanský soudní řád. 3. vydání. Praha: C. H. Beck, 2021, s. 379, marg. č. 11.

[5] Podle § 76h OSŘ platí: „Dokud trvají účinky předběžného opatření, může předseda senátu vyzvat navrhovatele ke složení doplatku jistoty (§ 75b odst. 1 věta druhá) ve lhůtě 3 dnů; učiní tak jen na návrh toho, komu byla předběžným opatřením uložena povinnost.“

[6] Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 6.12.2024, čj. 104 VSPH 803/2024-58.

[7] § 102 in SVOBODA, SMOLÍK, LEVÝ, DOLEŽÍLEK a kol., Občanský soudní řád. 3 vydání. (3. aktualizace), [Beck-online]. C.H.BECK [cit. 2025-1-7].

[8] LEVÝ, Jiří. § 102 [Předběžné opatření a zajištění důkazu po zahájení řízení]. In: SVOBODA, Karel, SMOLÍK, Petr, LEVÝ, Jiří, DOLEŽÍLEK, Jiří a kol. Občanský soudní řád. 3. vydání. Praha: C. H. Beck, 2021, s. 509-510, marg. č. 7.: „Pro předběžná opatření po zahájení řízení výslovně neplatí [...] § 76h, tzn. v řízení ve věci samé účastník, kterému byla předběžným opatřením uložena povinnost, není oprávněn podat návrh, aby soud vyzval navrhovatele předběžného opatření ke složení doplatku jistoty, když vyzvat navrhovatele předběžného opatření ke složení doplatku jistoty může jen předseda senátu (samosoudce) podle § 75b odst. 1 bezodkladně po podání návrhu na nařízení předběžného opatření, nejpozději do vydání rozhodnutí o návrhu na nařízení předběžného opatření.“

[9] Usnesení Ústavního soudu ze dne 30.5.2023, sp.zn. III. ÚS 435/23-1

[10] Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 6.12.2024, čj. 104 VSPH 803/2024-58.

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Odpovědnost členů statutárního orgánu za nepodání insolvenčního návrhu včas](#)
- [Úmyslně zkracující právní jednání mezi dlužníkem a osobou blízkou](#)
- [Nejvyšší soud ČR: Úhrada úroků ze zápůjčky jako zvýhodňující jednání? Klíčový výklad k § 241 odst. 5 písm. b\) insolvenčního zákona](#)
- [K postavení zajištěného věřitele v insolvenčním řízení](#)
- [K \(ne\)způsobilosti notářského zápisu jako exekučního titulu pro nařízení exekuce prodejem zástavy](#)
- [Promlčení pracovněprávních pohledávek postavených na roveň pohledávkám za majetkovou podstatou](#)

- [Preventivní restrukturalizace](#)
- [Odpovědnost státu za nesprávný úřední postup exekutora: Je stát skutečně „posledním dlužníkem“?](#)
- [Odstoupení od smlouvy v insolvenčním řízení](#)
- [Zřízení exekutorského zástavního práva – právní rámec, dopady a judikatura](#)
- [Novela nařízení o insolvenčním řízení nabyla účinnosti – jaké přinesla změny?](#)